

Департамент культури, туризму, національностей і релігій
Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад "Запорізька обласна бібліотека
для дітей "Юний читач" Запорізької обласної ради

Журавка з подільського життя

*До 80-річчя від дня народження української поетеси,
Заслуженого діяча мистецтв України
Ганни Танасівни Чубач*

Інформаційно-методичний матеріал

Запоріжжя
2021

Журавка з подільського жита. До 80-річчя від дня народження української поетеси, Заслуженого діяча мистецтв України Ганни Танасівни Чубач / Інформаційно-методичний матеріал / укладач О. М. Данькова; Запорізька обласна бібліотека для дітей "Юний читач". – Запоріжжя, 2021. – 16 с.

Методичний матеріал містить сценарії заходів для читачів-учнів молодшого та середнього шкільного віку, а також для дошкільнят. Метою інформаційно-методичного матеріалу є популяризація творчості Ганни Чубач серед дітей.

Розрахований на бібліотечних фахівців та широке коло читачів.

Укладач

Олена ДАНЬКОВА

Редагування
та комп'ютерна верстка

Людмила ВЕСЕЛОВА

Відповідальний за випуск

Лариса ДАНИЛОВА

*Я тут живу, на добрій цій землі,
Де йдуть дощі і дозріває колос,
Де білим цвітом облітають дні
І став піснями мій жіночий голос.*

Ганна Чубач

Цього року відзначаємо 80-річний ювілей Ганни Чубач – української поетеси, заслуженого діяча мистецтв України, члена Національної спілки письменників України, однієї з найвідоміших авторок української дитячої поезії та пісень для малечі. Сповнена магічного і водночас справжнього родинного тепла, лірика поетеси здатна на справжнє диво, адже занурює нас у світ чудової поезії, легкої та прозорої, як повітря, веселої, як першоквітневий жарт, а її вірші для дітей навіть дорослим надають можливість хоч на мить повернутись у світле дитинство, адже з малих літ багато хто пам'ятає "Черепашу Аху-аху" та "Жука малого і волохатого". Дитяча творчість була другим її покликанням, тож не випадково, що її віршами щедро "засіяні" підручники сучасних шкіл України. Книги поетеси допомагають дітям навчитися читати, краще вивчити українську мову і, навіть, математику! Тому не дивно, що її дитячі книжки розходяться величезними тиражами, витримують десятки перевидань. Тому Ганна Чубач не просто відома, а улюблена поетеса як дорослих, так і маленьких читачів. Її вірші переписують в альбоми, розміщують на листівках і в народних календарях, вони звучать по радіо і на телебаченні. Ганна Чубач – поет з любові, з ніжності. Її розкрити не можна всю. Її треба читати і відкривати. За 50 літ своєї плідної творчої праці вона видала понад 100 книжок для дітей та дорослих, створила понад 500(!) пісень. Читач у Ганни Танасівни – різний і за віком, і за вподобаннями. За висловом видатного літературознавця, Героя України, академіка Івана Дзюби слова поетеси "...такі щирі, безсумнівні й довірливі, що якимось все само собою стає на свої місця. І розумієш, що все те є і довго ще буде однією з неминущих і великих тем нашої літератури, бо все те – частка життя, реальність людських доль, яких не обминеш".

Не одна збірка Ганни Чубач ілюстрована графікою Оксани Чубачівни, доньки Ганни Танасівни, талановитої художниці і поетеси. Така творча співпраця матері і доньки додавала виданням особливої зворушливості та теплоти.

В бібліотеках для дітей до ювілею письменниці можуть бути організовані книжкові виставки, проведені літературні години, поетичні зустрічі та вернісажі: "Любов'ю виспіваю світ", "В життя іду, неначе в пісню", "Країна дитинства – країна добра", "Земна і небесна", "Зірка на ім'я Ганна Чубач", "Її пісні летять крилато понад землею рідною", "Ми приходим у світ для любові", "Не відмовляю людям у добрі", "Ганна Чубач – поетеса Божою милістю", "Життя і творчість дитячої Березині", "Найвища мудрість: просто жити...", "Серед зневір і сподівань. Ганна Чубач", "Мене не стане, а пісні житимуть", "Замовляю музику словами. Пісенна творчість Ганни Чубач".

Подруга дитинства: Хоч і важким було повоєнне життя, але діти прагнули забавки, любили грати "в перемогу". Ганя любила грати разом з хлопцями "у війну". Їх було аж 11, і вона – одна дівчинка. Ліпили із глини чи чорнозему гармату, робили в ній дірку, щоб стріляти у ворогів. Додому приходили замурзані, але щасливі – фашистів перемогли.

Мама: У мене народилося двоє близнят – Надія і Марія, а потім, коли мені вже було 40 років, з'явився ще й син Василь. У Ганнусі з сестрами різниця у віці була – 10 років. Вона, ще сама дитина, носила їх до дитсадка, одну на руках, другу – на спині. Люди сміялися: "Торішнє сьгоднішніх несе". А вона ловила їм жабку у ставку і розповідала, що ця жаба прискакала з якогось чарівного царства.

Подруга дитинства: Ганя була талановитою. Фантазуючи, творила казки й розповідала їх молодшим сестричкам, ледь навчившись писати, складала вірші. Навчалася в школі, пізнавала світ, запам'ятовувала моральні уроки рідної бабусі, щоб жити ними все життя. Бабуся бідкалась: "Люди добрі! Біда, а не дівчина – розписала словами стіну...".

Ганна: Без неї, бабусі хорошої,
Не збагнути так рано мені,
Що рядки біля серця виношують,
А не пишуть при всіх на стіні.

З того бабусиноного повчання запам'яталося мені на все життя, що поезії потрібно довго виношувати, як дітей біля серця, а тоді вже виносити на люди.

Бібліотекар: Важким було дитинство Ганни. Найстрашніше – війна забрала батька.

Ганна: Наша школа була далеко від села. Треба було долати аж шість кілометрів. Взутися не було в що. Ми шкарбали в калошах. Уявіть собі: мені за тата дали кирзові чоботи сорок другого розміру. Мама виміняла їх у Могилів-Подільському в євреїв на боти з каблуками. Коли я їх одягнула, то вони розтяглися і стали, мов гармошка. Тоді мій вітчим взяв колодочки і повставляв їх в середину каблука. І от я кожного дня, з ліхтариком на грудях, з чорнильницею, яка мерзне на морозі, і в цих ботах ходила в єврейське містечко вчитися.

Подруга дитинства: Сім'я Гані жила бідно. Пам'ятаю, коли ми вже діували, нам батьки пошили нові сукенки, щоб ми мали в чому ходити в клуб на танці. І лише Ганя ще довго ходила у буденній одежі.

Ганна: Давали ситець у сільмазі.
Був п'яний вітчим – гроші дав.
І я стояла довго в черзі
За квіточками серед трав.
Несла, як скарб, свою покупку
І посміхалась до людей.

То клала згорточок під руку,
То знов тулила до грудей.
А потім шили. Довго шили.
В чеканні дні завжди важкі.
Вже на селі жінки носили
З такого ситцю фартушки.

Подруга дитинства: А ще Ганя любила малювати. Її уміння цінували солдатські вдови, яким вона розмальовувала узори на полотні, щоб ці нещасні жінки вишивали рушники на портрети загиблих.

Мама: Після закінчення Лучинецької середньої школи Ганнуся навчалась у вечірній школі робітничої молоді. У 1959 році вийшла заміж та разом із чоловіком переїхала до Києва. Задумалась про подальше навчання, і так вийшло, що в один рік вступила на факультет журналістики Українського поліграфічного інституту імені Івана Федорова та пройшла за конкурсом у навчальну студію при Київському театрі оперети. Питає мене, що ж їй обрати. А я їй кажу: "Іди в поліграфічний, він тобі хоч хліба дасть". Доня мене послухала. А потім ще й примудрилася закінчити літературні курси при Літературному інституті імені Максима Горького в Москві. Та й не пошкодувала, бо отримана освіта, справді, "дала хліб" – Ганнуся працювала потім в редакціях газети "Літературна Україна" та журналу "Дніпро".

Сестра: Сестра вже давно жила і працювала в Києві, але часто телефонувала, запитувала, як справи не лише у нас, але й у наших односельців. Вона не загордилася, часто приїжджала в рідне село.

Ганна: Опустила в криницю відерце,
Зачерпнула з пісочком води.

Рідний дім залишається в серці,
Як далеко від нього не йди.

Бібліотекар: Нині важко повірити в те, що Ганну Чубач прийняли до Спілки письменників, коли вона була авторкою лише однієї поетичної збірки "Журавка". Прихід у 1960 році в українську літературу молоді подільської "Журавки" привітали чимало знаних письменників, серед яких були Олесь Гончар, Андрій Малишко, Борис Антоненко-Давидович та ін. В той час корифеї пера безкорисливо підтримували молодих, обдарованих "літературних новобранців". За рекомендацією юна поетеса звернулася до Платона Воронька. Письменник з дружиною гостинно її прийняли, а потім Платон Микитович, пробігши очима вірш "Журавка", зі словами: "Дівчино, так ви ж дуже талановита", – сів писати Ганні рекомендацію. Другу рекомендацію їй дав Павло Усенко. Так, 1971 року, у 30-річному віці, Ганна Чубач стає членом Національної спілки письменників України. Потім, вже згодом, літературний критик Микита Шумило скаже: "Я люблю двох поетес: одну – мужню, другу – ніжну". Це він – про Ліну Костенко та Ганну Чубач. Недоброзичливці ж закидали Ганні: "Невже ти рівняєшся до Ліни Костенко?", – на що вона відповідала: "Люди добрі, я ні з ким не змагаюся. Просто своєю ніжністю хочу дорівнятися до мужності Ліни Василівни".

Ганна: Мама говорила, що я завжди хочу мати таке, як ні в кого. Так, я хотіла бути одягненою краще, ніж усі дівчата. Хотіла написати кращі вірші, ніж інші поети.

Бібліотекар: Серед тих, хто підтримав пані Ганну на літературній стежці, був видатний співак Іван Козловський. Він запрошував молоду українську поетесу на літературні вечори. Представляючи її публіці, казав: "Захоплюємось красою цієї дівчини, а вона ж іще яка гарна поетеса! Читай, Ганнуся". І вона читала:

Ганна: Стою берізкою край шляху,
Край шляху втомлено стою,

А вітер шарпає з розмаху
Косу завітчану мою.

Бібліотекар: Після однієї зустрічі зі славетним артистом, чекаючи на зупинці тролейбуса, Ганна написала вірш "Білі клавіші", присвятивши його Іванові Семеновичу. Цей твір став каменем спотикання, коли видавали збірку "Ожинові береги", до якої він увійшов. У пильне око директора видавництва "Радянський письменник" впали рядки: "Тиха пісне співучої нації,

О, яка ти для світу велика!"

Ганна: "Ніякої нації!" – владно промовила начальниця. виправила "крамольну" фразу на іншу – "Тиха пісне в усіх варіаціях". Рима збереглася, але часточку вкладеної душі було втрачено, і це надто засмутило мене. Проте, в примірнику, який я вислала Іванові Семеновичу до Москви, від руки написала слова первісного варіанту. Отримала від нього вдячні листи, він зателефонував і сказав: "Я всі ваші вірші прочитав, шкода, що немає Рильського – він дав би їм гідну оцінку".

Бібліотекар: За своє життя Ганна Чубач видала понад 100 книжок. Таку дивовижну працездатність письменниці пояснює дуже просто...

Ганна: Якби не писала віршів, то народила б багато дітей. Така була б моя життєва місія. Оскільки маю єдину доньку, то мушу видати багато книжок. З вершини своїх літ часто думаю: чого мені люди так допомагали? Коли молода була, думала, що залицяються. Тепер мені соромно за ту думку, адже з роками зрозуміла: це були фронтовики, які жили за іншими, чистішими моральними законами. Вони бачили в мені сироту, дочку солдата, що загинув на війні. І вважали за свій обов'язок допомогти. Тому і я не відмовляю людям, що й мені не відмовляли у добрі.

Бібліотекар: Ганна Танасівна сповна повертала "борги": на літературних вечорах дарувала присутнім свої нові книги, частувала знайомих і незнайомих людей, котрим пощастило потрапити до її затишної оселі, дарувала власні пісні виконавцям, упродовж двох років вела на каналі "Культура" Українського радіо авторську програму "Дзвінка ріка", у якій не лише звучали її вірші й пісні – Ганна Танасівна запрошувала до студії цікавих особистостей, порушувала гострі проблеми. За свої передачі отримувала численні листи слухачів, а гонорарів не отримувала ніяких. Поетеса вміла щиро співчувати людині, і це зробило її творчість привабливою для читача. Не кожному письменникові притаманне вміння співчувати. Саме співчуття у творчості є ознакою письменницького таланту Ганни Танасівни. І це неможливо не побачити в її книгах:

Ганна: Я не живу – переживаю
Страшні зимові холоди.

І так співаю, мов зітхаю
Посеред горя та біди.

Бібліотекар: Тематика творчості Ганни Чубач різноманітна, але переважають вірші про найглибинніші почуття – любов до матері, до Батьківщини, кохання і щастя.

Ганна: Батьківщина – це головне. Дуже добре мати батьківщину і подорожувати. Моя донька 23 роки прожила в Афінах. Зараз, коли я поховала чоловіка та й сама маю не найкраще здоров'я, вона приїхала сюди, до Києва. Захоче – полетить до Греції, бо там син, а схоче – то тут, на батьківщині. Коли любиш батьківщину, то вона у твоїй душі завжди, де б ти не був. Я не була менш українкою, коли вчилася в Москві, чи певний час була на Камчатці. На жаль, зараз час складний. Якщо нічого не зміниться, то наша молодь буде їхати з рідної землі не тому, що не любить її, а тому, що не зможе себе забезпечити...

Бібліотекар: Так довірливо-ніжно зізнатися в любові до рідної землі могла тільки вона. Недарма ж багато друзів та знайомих називали її Журавкою з подільського жита. Такою вона увійшла в українську лірику 1970 року першою збіркою "Журавка". Одноименний вірш відкривав дебютну книжку і заворожував зізнанням у любові до краю, де авторка вперше побачила світ.

Ганна: Моя хата – в подільському житі,
Просто неба, на чорній землі.
Маю тільки думки необжиті
Та ще крила – небесно-земні.
Підіймаюся в небо щоранку
І в жита опускаюся знов.
Моя хата не має ганку,
Тільки має тепло і любов.

Моя хата не має стелі –
І січуть то сніги, то дощі,
В ній і сум, і години веселі
Розбентежують спокій душі.
Зустрічаю піснями врочисто
Косовицю врожайного літа.
Я – не жінка з великого міста,
Я – журавка з подільського жита.

Бібліотекар: Вірші Ганни Чубач – це сплав різних настроїв душі та емоцій, вияв різноманітних думок та почуттів, а в її патріотичній ліриці відсутні голі гасла. Батьківщина в зображенні поетеси – це село, де минуло дитинство, і де живуть мудрі, працьовиті подоляни.

Ганна: Я долі дякую, що виросла в селі,
Та ще в сім'ї подільських хліборобів.
Мої діди і прадіди мої
Ніколи не цурались свого роду.
Я людям дякую, що чесними були,
Коли по правді жити научали.

Узявши з серця їхньої снаги,
Я добре знаю, де мої причали.
Мабуть тому, що бавили мене
Робочими і щирими руками,
Моє життя – небесне і земне –
Як журавлина пісня над полями.

Бібліотекар: Багато поетів і критиків давали захоплені відгуки про творчість Ганни Танасівни, відмічаючи їх надзвичайний ліризм та мелодійність. Тому й не дивно, що багато її поезій стали піснями. Та й сама Ганна Танасівна склала понад 200 пісень, причому записувала їх з ... голосу.

Ганна: Коли починала писати музику, мені казали: ти ж не знаєш нот! А я відповідала: зате знаю, як співала мама, як батько грав на скрипці. А я просто співаю. Пісня – це не просто слова й звуки, тут повинно бути щось більше. Читачі й слухачі такі уважні, що кривити душею не можна. *(звучить пісня у виконанні поетеси)*

Бібліотекар: Маємо чимало музичних творів, написаних на вірші Ганни Чубач. Їх понад 500, створених у співдружності з композиторами Олександром Білашем, Людмилою Єрмаковою, Тетяною Стаматті-Оленевою, Михайлом Чембержі, Людмилою Височинською. Та поряд із тим Ганна Чубач складала мелодії і сама! Як їй це вдавалося без музичної освіти?

Ганна: Технологія проста – записую пісню з власного голосу, співаю так, як підказує душа, й віддаю запис співакам. Вони, звичайно, пристосовують пісні до свого голосу й виконавської манери, змінюючи деякі нюанси. Тоді народжується новий варіант пісні, і я його сприймаю, однак сама продовжую співати так, як чую мелодію тільки я.

Бібліотекар: Мабуть, далися взнаки музичні гени, адже батько Ганни Танасівни був скрипалем. Нині її пісні (найвідоміші з них – "Крила", "Хустка тернова", "Не відлітайте, лелеки", "Пісня про поле...", "Горіло над морем багаття", "Замовляю музику словам") – у репертуарі Олександра Василенка, Юрія Рожкова, дуету "Горлиця", Івана Красовського та ін. Писала Ганна Чубач і музичні твори для дітей. Зокрема, добре відома її музична абетка для малюків "Алфавітні усмішки" (композитор О. Білаш), музична казка "Пані Киця" та ін. *(звучить одна з пісень на слова Ганни Чубач)*

Ганна: Сідаю і пишу музику. Марші пишу з віником по хаті. Кілька років тому народився військовий марш. Мій покійний чоловік, генерал-лейтенант, начальник штабу, дуже сміявся: "Що ти робиш тим віником?" А я йому: "Такти вибиваю". Отож, як в серці є, то не треба обов'язкової освіти. Мені мої земляки-вінничани подарували маленький диктофон. І тепер, коли мелодія мене наздоганяє на вулиці, вона зразу ж фіксується, аби не забути. Якщо серйозно, то, щоб записати пісню, треба аранжування, оркестровку, а ці хлопці беруть великі гроші. Тому, все, що я записала, це лише частинка. Мені допомагали в цьому мої друзі, цілі школи. Мене не стане, а пісні житимуть. Бо немає в них ні стілечки фальші. Я щаслива у творчості. Я щаслива у особистому житті. Більшого щастя немає, ніж те, що ти зробив, а воно комусь згодилося.

Бібліотекар: Цікаво, що звання "Заслужений діяч мистецтв України" Ганна Чубач отримала не за суто літературну діяльність, а за авторські пісенні програми, з якими поетеса та її улюблені виконавці виступали у різних регіонах України. А професійно триматися перед публікою поетесі допомагала її давня мрія – вступити до театального інституту.

Ганна: Я пройшла за конкурсом у навчальну студію при Київському театрі оперети, але того ж року мене зарахували до поліграфічного інституту. Я вирішила не бути актрисою, проте вчилася в студії дикції, постави, ходила на уроки художнього слова. Мені мама й бабуся казали: "Ганнусю, вчися – в житті все знадобиться". Я і редагувати вчилася, працювала бухгалтером і кодифікатором (така юридична посада була). Багато робила "дурної роботи", як бабуся казала. Але тепер та "дурна робота"

мені допомагає. Можу скласти кошторис книжки, оскільки обізнана з поліграфією. Тож нічого даремно не минає.

Бібліотекар: Ганна Чубач була не з тих людей, які спочивають на лаврах. Її завжди хвилювала доля України, всього майбутнього покоління. Це було її життєвим кредо.

Ганна: Щоби світ цей на краще змінити,
Щоб настала омріяна мить,
Треба зранку до праці вставати,
Зневажаючи втому і лінь,
І долати, долати, долати
Бездуховність усіх поколінь.

Мало тільки родитись і жити,
Мало вмерти і пам'ять лишить.
А як сили до праці не стане,
Світлом душу наповнити вщерть:
Скласти пісню, одну і останню,
Та таку, що відступить і смерть.

Бібліотекар: І пані Ганна неухильно дотримувалась цього кредо. Навіть після тяжких випробувань долі, що спіткали поетесу в останні роки життя, а це – тривалі хвороби та важкі операції, вона не зупинялася у своєму творчому розвитку, ступаючи крок за кроком на вищу поетичну сходинку. При цьому Ганна Танасівна не втратила оптимізму та життєлюбства, залишаючись людиною мужньою та безпосередньою у відтворенні своїх почуттів і сподівань:

Ганна: Буває: тривогами міряєм дні,
А усмішка сяє – щаслива.

От я: вам дарую веселі пісні,
А голос тремтить мій на зриві.

Бібліотекар: Сама назва однієї з її кращих книжок "Серед зневір і сподівань" підкреслює свободу поетичної думки, поетичний діапазон, в якому жила і працювала поетеса, не згинаючись перед життєвими негараздами у жорстокому світі зневір.

Ганна: А ви не чуйте мого болю.
Навіщо вам про нього знати?

Його піснями не замовлю,
Бо він для того, щоб співати.

Бібліотекар: Сьогоднішній наш поетичний етюд ми присвятили творчості Ганни Чубач – поетеси Божою милістю, заслуженої діячки мистецтв України, чиї поезії – великий, різноманітний і багатий Всесвіт. У 2019 році вона пішла у засвіти. Але нам залишились її поезії – інтелектуальні, мудрі, чутливі, красиві, мелодійні, зрозумілі, які вражають чесністю, правдивістю, емоційною напругою художнього слова, виваженістю думок, заглибленістю в сучасне життя. Це сповідь ніжної душі і мудрого серця. Ганна Танасівна залишила нам хорошу пам'ять і безцінний спадок – свої книги, зігріті великою любов'ю. На нашій виставці представлені лише деякі її збірки, з якими я пропоную вам ознайомитись.

Проводиться огляд виставки.

Зустріч-презентація "Веселі Хтосики" Ганни Чубач"

До заходу варто підготувати виставку дитячих книг Ганни Чубач, доповнивши її дитячими малюнками-ілюстраціями до її творів.

Перший ведучий: Діти! Сьогодні ми з вами познайомимось з дуже цікавою письменницею, вірніше, поетесою, яка написала дуже багато віршів і для дорослих, і для дітей. І, навіть, для таких маленьких, як ви. Звати її Ганна Танасівна Чубач.

Другий ведучий: Народилася Ганна Чубач на Святвечір 6 січня 1941 року в селі Плоскому Муровано-Кироловецького району на Вінниччині у хліборобській сім'ї. Сім'я жила бідно, але дружно, з надією на краще життя. Щоб не померти з голоду, Ганна збирала на стерні колоски. А ще пам'ятає вона той день, коли в сільмазі продавали ситець і мама набрала його доньці на плаття. Це було просто свято!

Перший ведучий: Жила дівчинка серед розкішної природи. Навіть вологі стежки, коли прибіжиш босоніж, здавалися їй теплими. А як співали навесні солов'ї! Їхнім співом дівчина просто зачаровувалася. І навіть шматочок черствого чорного, як земля, хліба здавався їй зовсім не чорним, а зеленим, адже земля – зелена, бо вкрита травою.

Другий ведучий: Вірші Ганнуся почала складати, ледве навчившись читати. Перші поезії, як згадує поетеса, вона не писала, а співала. Пояснювала: "Бо росла серед любові – мене любили мама, бабуся, сусіди, вчителі, рідна земля і пісня. Все, що я знайшла у цьому світі, йшло до мене через любов".

Перший ведучий: Все це згодом відобразилось у поетичній творчості письменниці. Ганна закінчила середню школу, згодом – Поліграфічний інститут, Вищі Літературні Курси, працювала в газеті "Літературна Україна", в журналі "Дніпро". У 1970 році вийшла її перша збірка "Журавка". Саме за назвою цієї першої ліричної збірки друзі одразу ж стали називати її ясноокою Журавкою.

Другий ведучий: До речі, за роки плідної творчої праці українська поетеса видала понад сто книжок для дорослих і дітей, створила понад п'ятсот пісень. Ганна Танасівна дуже любила дітей, тому багато своїх творів вона присвятила малюкам. Її загадки, скоромовки, вірші – справжнє диво, з їх допомогою діти вивчають алфавіт, вчаться читати. Створюючи їх, письменниця насамперед дбала про те, щоб дитина з радістю взяла в руки першу книжку, намагалась зацікавити малюка процесом запам'ятовування літер, збагатити його знання про навколишній світ. А ще вона уміло і ненав'язливо говорила з дітьми про патріотизм, писала доступні маленьким читачам віршики про наш Прапор, Тризуб, Свято Незалежності. Все це ми можемо знайти в її книжці "Батьківщина Україна". До речі, уже впродовж багатьох років твори поетеси вивчають на уроках школярі нашої Батьківщини.

Перший ведучий: Для малечі поетеса вигадала аж 12 скоромовних абеток. Є у неї, наприклад, "Смачна абетка", "Сонячна абетка", музична абетка "Алфавітні усмішки", а ще збірочки: "Вивчаймо самі", "Черепашка Аха", "Прикмети – не секрет" та ін. Поетеса писала і в жанрі казки (музична казка "Пані Киця"), і в жанрі побрехеньок ("Жук малий і волохатий", "Два маленькі бегемоти", "Заячі сни", "Захотіла кицька сала" та інші). У побрехеньках багато вигадок, фантазії. В них є все для кмітливих і розумних дітей.

Другий ведучий: А зараз давайте послухаємо віршик "Жук рогатий і корова".

Другий читець: Вихвалялася корова: – Подивіться, я – здорова!

Вихвалявся жук рогатий: – Я умію вже літати!

І корова відказала: – Я колись також літала!

– Як? – В корови жук питає. – Таж у тебе крил немає!

– Нащо крила ті мені? Я літаю уві сні!

Жук закінчив так розмову: – Уві сні і я – корова!

Другий ведучий: Діти, а ви часто літаєте уві сні? Розкажіть нам, як це відбувається. (*діти відповідають*).

Перший ведучий: Я думаю, що багато хто з вас має вдома своїх пухнастих улюбленців – кішечку чи котика. Ось послухайте віршик про такого пухнастика. Називається він "Наша киця".

Перший читець: Наша киця довго спала.

А прокинулась, сказала: – Хочу сала!

Але сала я не мав, то цукерку киці дав.

Киця вусом позіхнула. Киця носиком зітхнула.

І сказала тихо: – Няв! Ти про мене набрехав!

– Я збрехав? Не може бути! Я лиш дещо трохи сплутав.

Не навмисно. Не на зло. Щоби смішно всім було!

Перший ведучий: А що ж сплутав хазяїн киці? Як ви думаєте, діти? (*діти відповідають*). Так, котики цукерок не їдять.

Другий ведучий: А ось ще один цікавий віршик. Називається він "Дурна робота". А чому саме вона "дурна", розберемося з вами разом.

Другий читець: Ой, яка дурна робота: В річці мити бегемота.

Але ми його зловили. Вуха чухали і мили.

Бегемот штовхався, мити не давався:

– Коли хочете дружити, то не треба мене мити!

Але ми сказали дружно: – Із брудними ми не дружим!

У брудних мікробів гори! І за них нам просто сором!

Бегемот лише зітхнув, ліг під берег і заснув.

І ми його не будили, а тихенько мили, мили.

Дивувались береги: – Молодці, що так змогли!

З-під корча свистіли раки: – Мийте жирного пузяку!

Щука хвостиком махала і нас дуже вихваляла.

А сороки на вербі пір'я чистили й собі.

Жабки лиш під лопухами насміхалися над нами.

Та на сміх ми не зважали, жабкам тим таке сказали:

– Як помиєм бегемота, буде в нас нова робота:

Станем вас ловити і у річці мити!

Щойно жабки це почули, як усі десь дременули.

Позалазили в болото – дуже митись неохота!

Діти діляться своїми думками про те, чому так важливо дотримуватись правил гігієни.

Перший ведучий: Діти, а ви загадки любите? Послухайте й мою: "Вийшла звідкись гарна дівка, На ній стрічка – семицвітка. А де з річки воду брала, Там коромисло зламала". Здогадались, що це? Так, це – веселка. Тож наступний розділ книжки, як ви вже, мабуть, здогадались, називається "Весела веселка". Давайте послухаємо кілька віршиків і з цього розділу.

Перший читець: А веселка веселилась, поки в річці не втопилась.

А втопилась – не пропала, лиш на вид темніша стала.

Бо вона чомусь забула, що у річці повно мулу.

Плакав вітер в очереті: – Я її не попередив!

І журились береги: – Ми її не вберегли!

А маленький добрий хлопчик у холодну воду скочив,

У кулак трави вхопив і веселку довго мив.

Другий читець: Зубки в зайчика болять – треба його лікувати.

Принесіть для нього побільше смачного!

Яблучко і капустинку, і солодкі дві морквинки.

Буде він жувати, буде смакувати,

Буде їхнім смаком зубки лікувати.

Як попросить тістечок, то скажіть: "Немає!"

Від солодких ласощів зубки випадають.

А наш зайчик гарний, а наш зайчик милий,

Треба, щоб у нього зубки не боліли.

Другий ведучий: Діти, а хто може зайчику полікувати зубки? Так, лікар. А які ще професії ви знаєте? (*діти називають різні професії*). А ким ви мрієте стати? (*діти відповідають*). Ось і герої наступного розділу, який називається "Мрійники", також мріють про різні професії. Давайте слухати віршика та вгадувати, про які професії у них йдеться.

Перший читець: Буду я навчати всіх дітей читати.

Навіть курочку рябу я навчу: "А-бу, а-бу!"

Насміхається Славко: – Ти навчи її "Ко-ко!"

Я Славка не розумію: це вона давно уміє! (*вчитель*)

Другий читець: Щоб мені злетіти в небо, довго вчитися не треба.

Щоб до простору звикати, я почав з стільця стрибати.

Наче крила, руки – вбік... Чом не льотчик-штурмовик?

За спиною вітер свище. От би стільчик трохи вищий! (*льотчик*)

Перший читець: Дуже рано я встаю. Все, що бачу, продаю.

Капці татові – за сто, мамині - за двісті...

А моє старе авто хай іще поїздить.
Торбу гривень наторгую
– Сама в себе все купую. *(продавець)*

Другий читець: Що горить? Де горить? Я пожежний рятівник!
До червоної машини прив'яжу мерщій драбину.
Шланг, наповнений водою, вже лежить переді мною.
У бляшанку калатаю, бо пожежа – не чекає! *(пожежник)*

Перший читець: Я на стільчику сиджу, що побачу, те й стрижу:
Ляльці – чубчик, киці – хвіст, бо до цього маю хист.
Мама весело сміється, але стригтись не дається.
А із татка я сміюсь, бо коротший один вус. *(перукар)*

Другий читець: Будівельник тато в мене. Він працює цілоденно.
Він кладе міцні цеглини, щоб тримались добре стіни.
Я також, як мій татусь, будівельником назвусь.
А як вивчу весь Буквар, дім збудую аж до хмар! *(будівельник)*

Перший читець: Зранку до обіду на машинах їду.
Вантажівки й "крази" я складаю в пазли.
Потім на "тойоті" їду на роботу.
Потім їду спати, годі працювати! *(водій)*

Другий читець: Не крамниця, не аптека, а сама бібліотека
Є на вулиці у нас! І відкрита повсякчас.
Кожен з нас там має право взяти книжечку цікаву.
Не торговець, не аптекар, буду я – бібліотекар! *(бібліотекар)*

Перший ведучий: А що таке бібліотека? Для чого вона людям? Які книжки ви любите читати? *(діти відповідають).*

Другий ведучий: Наступний розділ книжки називається "Казочки". А ви знаєте, діти, що казки бувають не тільки прозові, а й віршовані. Саме такі казки у віршах писала для вас Ганна Чубач. Давайте послухаємо одну.

Перший читець: Жук малий і волохатий все життя прожив без хати.
Вдень од холоду тремтів, а вночі од страху млів.
І набридло йому жити під дощами і під вітром.
Жук малий і волохатий захотів своєї хати.
І казав собі завзято – починаю будувати!
Ухопив суху травинку і стеблинку-бадилинку,
Поскладав їх на листок, поволік аж під місток.
Із глибокої криниці наносив крилом водиці.
Цілий день не спочивав, будував та будував...
А під вечір, ніби диво, хатка вийшла, ой, красива!
Навіть вітер, впертий вітер, в травах хатку запримітив
І старій вербі шептав: Жук хатину збудував!

Але жук цього не чув. Він втомився і заснув.

Спав і бачив уві сні власну хатку в бур'яні.

Бачив небо. Бачив поле. Був щасливий, як ніколи!

Перший ведучий: Діти, а в чому ви бачите щастя? (*діти відповідають*). А як ви вважаєте – це щастя, коли дитина сама навчиться читати? А яка книжка допомагає навчитись читати? Так, це Буквар. А що є таке в Букварі, що ми повинні обов'язково знати перед тим, як навчимося читати? Так, це Абетка. Отже, наступний розділ книжки, це – "Абетки". АБВ, АБВ, хто в цій книжечці живе? Давайте читати разом. Я читаю, а ви називаєте літеру.

Акула зубата,	Білочка хвостата,	Вівця кудлата,
Гуска гугнява,	Гава-роззява,	Дятел строкатий,
Ему цибатий,	Єхидна вреднюща,	Жаба зеленюща,
Зайчик-вуханчик,	Ич павич,	Індик-диндик,
Їжачок-дивачок,	Йоржик-моржик,	Кіт шкодливий,
Лис лінивий,	Мишка Тишка,	Носоріг-одноріг,
Оленя красиве,	Песеня грайливе,	Слоненя вухасте,
Тигрєня смугасте,	Удав повзучий,	Фазан летючий,
Ховрах пузатий,	Цап рогатий,	Чапля дзьобаста,
Шиншила пухнаста,	Щука-злюка,	Юрок – пташечка метка,
Ящірка швидка, швидка.		Ось компанія яка!

Щоб когось спіймати, Треба вміть читати – А, Б, В... А, Б, В...

Другий ведучий: Діти, а ви знаєте, скільки букв у нашій абетці? Так, їх 33. Добре ви навчилися рахувати? Бо наступний розділ нашої книжки називається "Лічилки-навчилки". Давайте почитаємо їх і порахуємо.

Перший читець: У кутку сиділа киця і дивилася на Гриця.

Гриць учився рахувати – додавати, віднімати:

– От прийшла б одна ще киця, мав би дві я одиниці!

А як цю з кутка забрати, жодної не буду мати!

І розгнівалася Киця, і сказала тихо: – Грицю,

Будеш довго рахувати, я втечу собі гуляти!

Другий читець: На старенькому причалі дві жабуні зустрічались.

Животики роздували і мовчали, і мовчали.

Потім вони із причалу в воду весело стрибали.

До берега підпливали і кричали, і кричали:

– Ква, ква, ква! Ква, ква, ква! Це не річка, а моква!

Діти слухали й раділи, що до двох лічити вміли.

Перший читець: Ми будуєм гарний дім! Будем жити не у нім.

Бо у цьому домі будуть жити Гноми.

Три кімнати – перший поверх,

три кімнати – другий поверх.

Ну, а поверх той, що вище, вже не поверх, а горище.
Скільки в цьому домі буде жити Гномів,
Якщо будуть мати по одній кімнаті? *(діти відповідають)*.

Другий читець: Тири-пири! Три-чотири! Поховались в нору звірі:
Кротик, мишка і ховрах, і викрикують: – Ах! Ах!
Їм бобер кричить із річки: – Є поправка невеличка!
Вас лиш три, а не чотири, тири-пири!
Мені прикро! Мені гірко! Заберіть мене у нірку.
А тоді кричіть: – Чотири! Тири-пири!

Перший ведучий: Діти, а хочете позмагатися у турнірі скоромовок? То давайте це зробимо, звернувшись до розділу "Скоромовки-ловкі". Я буду їх вам читати, а ви спробуйте повторити за мною:

Курка-квочка у кошику у куточку. Квокче й квокче Курка-квочка.

Квокче, квокче – не втихає, Цяпунчиків вигріває.

– Мур, мур, мур! – муркоче, коли спати хоче.

А засне, то серед ночі мур-муркоче, мур-муркоче.

– Кар! Кар! Сир не крав! – Ворон ворону кричав.

Поки ворони кричали, то сороки сир украли.

Ати-бати! Коло хати зранку бігали солдати:

Більший, менший і малий, з ними песик, що не злий.

Всі веселі, галасливі, всі від бігання щасливі.

Навперейми без доріжки – тупу-тупу, босі ніжки!

Другий ведучий: Друзі, ми сьогодні вже відгадували з вами загадку. А у збірці Ганни Чубач є цілий розділ, який так і називається: "Загадки-відгадки". Спробуємо їх порозгадувати. А щоб вам було легше відгадувати, я показуватиму малюнки.

Хоч не ловить рибу, та майструє сітку.

Щоб була міцнішою, на гіллячку вішає. *(Павук)*

Має ніс, не має рота. Кип'ятить – його робота.

Як гостей до столу просять, то його по кухні носять. *(Чайник)*

А у нашої Марусі довгий хвіст, тоненькі вуса.

Лапкою вмивається. З нами не вітається. *(Кицька)*

Покривлюсь – перекривляє. Зажмурюсь – мене немає.

Хоч воно для всіх нас зряче, а само себе не бачить. *(Дзеркало)*

Народився під дубком, накрив себе листком.

Щоб його тобі знайти, треба довго лісом йти. *(Гриб)*

Із колючками клубок закотився під дубок.

І тихесенько притих. Тільки й чути: "Чмих!" та "Чмих!" *(Їжак)*

Хоч нема у нього рук, та він дзьобом: "Стук! Стук! Стук!"

Він комашок-короїдів добуває для обіду. *(Дятел)*

Не чіпайте хлопців, що сидять в коробці.

Бо вони, як граються, то вогнем займаються. *(Сірники)*

Перший ведучий: Діти, ось таку гарну книжку для нас написала Ганна Чубач! З її іншими, не менш цікавими збірочками, ви можете ознайомитись на нашій книжковій виставці.

Захід можна провести циклом, щоб відразу не завантажувати дітей великим об'ємом інформації, або використати його частину.

Поетичний вернісаж "У дитячих віршах відкриваю себе"

Звучить аудіозапис пісні Ганни Чубач "Черпаха-Аха"

Ведуча: Діти, вам сподобалась ця весела пісенька? А ви знаєте, хто її автор? Це чудова українська поетеса Ганна Танасівна Чубач. Її перу належить чимало поезій для дітей. А перша її дитяча збірочка вийшла майже сорок років тому у видавництві "Веселка" і називалась "Йшла синичка до кринички".

Джерелом натхнення для написання багатьох дитячих віршів поетеси слугував її онук Гордій. Так сталося і з "Черпахою-Ахою". Як пригадувала Ганна Танасівна, онук тоді хворів, його тричі оперували, і коли вона приходила з роботи додому, той просив, щоб вона його на собі возила, як коник. "Втомлена, на ліктях і колінах, везу його і кажу: "Гордійчуку, ну, який з мене вже кінь, я – черпаха". Йому сподобалося, і так з ним ми писали багато пісень, віршів". Ось така цікава історія цієї пісеньки. До речі, вона досить популярна не тільки серед дітей, а й серед дорослих. Зокрема, за словами самої авторки, вона навіть стала в нагоді нашим воїнам на передовій – говорили, що під неї найкраще виходить ранкова зарядка.

Давайте з вами ще раз послухаємо цей віршик. Цього разу я вам його просто виразно прочитаю.

Черпаха-аха-аха, на піску сиділа-іла,
Черпаха-аха свої ніжки мила-ила.
Крокодили-или-или пропливали-али-али,
Черпаху-аху налякали-али-али.
Черпаха-аха-аха на піску сиділа-діла,
Черпаха-аха свою спинку гріла-іла.
Два удави-ави-ави проповзали-али-али,
Черпаху-аху налякали-али-али.
Черпаха-аха-аха у траві сиділа-діла,
Черпаха-аха конюшинку їла-їла.
Понад нею гуси-уси пролітали-али-али,

Черепашу-аху налякали-али али.
Черепаша-аха-аха на камінчик сіла-іла,
Черепаша-аха-аха перелякано тремтіла.
Ну, а потім-отім-отім піднялась на крила-ила
І за хмари-ари-ари полетіла-іла-іла.
І маленькі діти знають: черепахи не літають.
А коли багато страху, то злетить і черепаха! Аха-аха-аха...

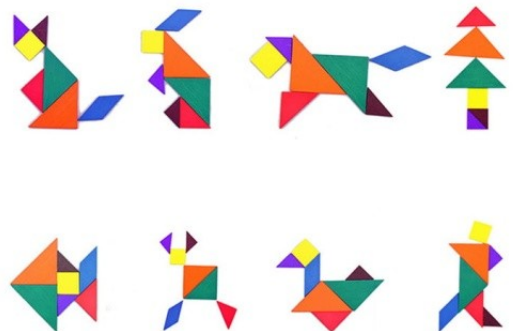
Ведуча: А скажіть мені, діти, чи є в когось з вас вдома черепашка? *(діти відповідають, якщо є, то ведуча просить розповісти, як маленький господар про неї піклується).* А хто з вас хотів би мати вдома таку улюбленицю, або може іншу тваринку? *(діти відповідають).*

А давайте з вами зараз пограємо у веселу гру-пантоміму "Мої друзі". Її умови дуже прості.

Одна дитина за допомогою міміки й жестів показує домашнього улюбленця, якого вона має або хотіла би мати. Інші повинні назвати цю тварину. Важливо наголосити, щоб діти не викрикували відповіді під час гри, а дочекались закінчення показу пантоміми.

Ведуча: А зараз я пропоную вам ще одну цікаву гру. Вона називається "Танграм". Танграм – це відома у всьому світі китайська гра-головоломка про складання фігур із частинок розрізаного на сім частин квадрата.

Діти складають фігурки. (Приклади складання можна знайти в Інтернеті).

Ведуча: Золоте курчатко в золотій торбинці
Принесло сьогодні літери дитинці
А дитинка з літер збудувала слово
І звучить, як пісня, українська мова.

Так писала Ганна Чубач в одному із своїх віршів. А ви знаєте, у Ганни Танасівни є і скоромовки – ловкі, і лічилки – навчилки, а літери взагалі – живі, та ще й "граються й під язик ховаються!!!". Ось послухайте один віршик поетеси із збірки, яка так і називається – "Живі літери". Віршик про дівчинку Клаву, дуже розумну і цікаву.

Наша Клава , ой, цікава,
Та з словами – кепська справа!
От, наприклад, слово: кава
Вимовляє гарно Клава.
А коротке слово "жар"
Вимовляє як "зал".

Плосто букви глаються –
Під язик ховаються.
Коли вилосту велика,
Вийму букви з-під язика.
А тепел сказу: "Бувайте!
І без мене лозмовляйте!"

Клава слово захищає –
Каже: "Помилки немає,

Отака цікава і лозумна Клава!

Ведуча: Діти, а чи є серед ваших знайомих дівчатка чи хлопчики, у яких літери також "під язик ховаються"? (*діти відповідають*). А знаєте, що для того, щоб навчитись правильно вимовляти літери, існують спеціальні вправи. Правильно говорити дуже допомагають і скоромовки. Давайте й ми зараз з вами трохи потренуємось і пограємо у гру "**Хоровод швидкомовок**"

Крикнув крук до крукивниці
Куплю тобі рукавиці!
А крукиця каже круку:
В мене крила, а не руки,
І тому мені, крукиці,
Не потрібні рукавиці!

Джміль джмелю
Жужжить : - Жу-жу!
Я з тобою не дружу!
Не дружи,
Та над вухом
Не жжу-жжи!

Ішов Прокоп до Прокопа
Прокопиха йшла по кріп.
Пропава Прокіп у Прокопа,
В Прокопихи збіг окріп.

Чорній вороні
Вчора купили чорну корону
І тепер ворона чорна –
Коронована ворона.

Котик котику муркоче:
Мур, мур, мур! За-мур-мур-кочу!
Киця котикам муркоче:
Вас обох перемуркочу!

Запитав Василь у Вовки:
А ти любиш скоромовки?
Відказав маленький Вовка:
Тільки ті, що не про вовка.

Чик-чирик! Чик-чирик!
Загубився черевик!
І чирикає чирик,
Бо шукає черевик.

Опудало Одоробло
Цілий день роботу робить:
Рукавом розмахує –
Горобців розлякує.

Ведуча: А зараз пропоную вам хвилиночку жартів. Послухайте, будь ласка, "Побрехеньки для маленьких" і скажіть мені, що ж у них не так!

Там, де річка, там, де став,
Дощ сухенький накрапав.

І холодне сонце гріло
Ту ріллю, що дуже біла.

Зайця витягнув Рибак.

Що в цій віршику не так? (*діти слухають і відповідають*)

Ведуча: А тепер пограємось з вами у "**Плутанку**". У Ганни Чубач є вірш, який називається "Акула зубата". Але коли вона його писала, то вирішила трохи позаплутувати дітвору і перевірити, чи вміють вони уважно слухати. Тож і ми зараз

перевіримо, чи вмієте ви бути уважними. Я читатиму рядки, а ви відповідатимете, що ж у них не так, і як має бути. (діти слухають і відповідають)

Акула – кудлата

Вівця – зубата

Їжак – плавучий

Йорж – колючий

Фазан – повзучий

Удав – летючий

Чапля – пухнаста

Шиншила – дзьобаста

Жаба – вреднюща

Єхидна – зеленюща

Слоненя – смугасте

Тигреня – вухасте

Ховрах – рогатий

Цап – пузатий

Білочка – злока

Щука – хвостата

Ось компанія яка!

Щоб когось спіймати

Треба вміть читати!

Ведуча: Молодці! Розплутали нашу "Плутанку". А тепер пропоную вам розплутати "Клубочок загадок". Розплутаєте клубочок, тобто розгадаєте кросворд, і знайдете назву віршика письменниці.

			х	л	і	б						
			п	а	в	у	ч	о	к			
						р	а	в	л	и	к	
			з	о	з	у	л	я				
				ж	о	л	у	д	ь			
с	т	і	л	е	ц	ь						
	п	о	д	у	ш	к	а					
				ї	ж	а	ч	о	к			

1. І печуть його, і ріжуть.

Усі люблять, коли свіжий. (хліб)

3. Повзу помаленьку,

Ріжки – як антенки.

Каже мені Павлик:

То напевно... (равлик)

5. Впав із дуба – не розбився,

Лиш беретик загубився.

(жолудь)

7. Добре вибита товстуха

Усю ніч лежить під вухом.

(подушка)

2. Хоч не ловить рибку, та майструє сітку.

Щоб була міцнішою, на гіллячку вішає.

(навучок)

4. Хто весною на дубку

Раз у раз кричить "Ку-ку".

Відгадала Юля:

То кує... (зозуля)

6. Хоч не ходить пішки, має сильні ніжки.

І старенькі, і маленькі відпочить на нім раденькі.

(стілець)

8. Із колючками клубочок

Заховався під дубочок.

(їжачок).

Ведуча: Ну які ж ви молодці! Всі загадки розгадали і дізнались, як називається віршик Ганни Чубач. Я думаю, вам сподобались і її абетки, і її скоромовки, і пісеньки, і ви будете їх читати із задоволенням.

Бесіда-інтерв'ю "Зіркові гості. Ганна Чубач"

Ближче познайомитись та краще зрозуміти внутрішній світ "поетеси Божою милістю" допоможе розповідь, організована у формі інтерв'ю, де інтерв'юером виступатиме бібліотекар, а відповіді поетеси озвучуватиме, наприклад, хтось із старшокласниць. Для заходу використані, у тому числі, і відповіді самої поетеси, які вона давала в одному із своїх інтерв'ю.

– Пані Ганно, правда, що майстри пера та друзі називали вас "Журавкою з подільського жита"?

– Правда. Річ у тім, що я народилася на Вінниччині. А моєю першою поетичною збіркою була "Журавка". За рекомендаціями Микити Шумила, Павла Усенка та Платона Воронька мене лише з однією збіркою (!) прийняли до Спілки письменників. Платон Микитович пробіг очима вірш "Журавка" й сказав: "Дівчино, так ви ж талановита!".

– Коли почали віршувати?

– Коли почала виспівувати свої рядки на відомі українські пісні й сумні пісні про війну, наприклад, "Їхав козак на війноньку". Гірко плакала, бо батько мій пропав безвісти ще до мого народження.

– Ви багато віршів присвятили жінці. Чому?

– Бо я – жінка, я – мати... Запалена Богом остання свіча. Вірш "Жінка" ввійшов у хрестоматію. Десятикласники, що символічно, на 10-й сторінці книги "Українська мова" вивчають цей вірш. Загалом те, що я намірю, – збувається. Тому кажу: частіше мрійте, не впадайте у відчай, бо ми чомусь дуже часто і легко опускаємо руки.

– У вас є рядок: "Я вся зіткана з почуттів і думок..." Які думки найактуальніші для вас?

– Зараз люди кудись поспішають. Якщо людина ходить пішки – вона думає, якщо питає – думає... Мені здається, що зараз навмисне культивують бездумність – так легше керувати.

– Ви, не маючи музичної освіти, пишете музику на свої вірші. Що за феномен такий?

– Технологія проста. Я записую пісню так як співаю, потім віддаю співакам. Є пісні, написані у співдружності з композиторами Людмилою Єрмаковою, Тетяною Стаматті-Оленевою, Михайлом Чембержі, Мар'яном Гаденком та іншими. Періодично складаю мелодії сама. Мабуть, причиною є гени, адже мій батько був скрипалем.

– Назвіть пісні, де мелодії і вірші ваші?

– "Крила", "Хустка тернова", "Не відлітайте, лелеки", "Поле, поле", "Вишенька біла", "Світ із любові", "Черепаха-Аха. Мій знайомий якось розповів мені, як у Києві,

на зупинці Дмитрівській, мабуть, після циркової вистави в трамвай увірвалася ватага школярів. І одна дівчинка заспівала про Черепаху Аху – і пісню підхопили інші. І на під'їзді до Лук'янівського ринку весь п'ятнадцятий трамвай співав останній куплет відомої дитячої пісні... Хіба це не щастя?!

– **Напевне, ваш онук виріс на ваших піснях, скоромовках та віршах?**

– Звичайно. Всі букварі та читанки починаються з моїх віршів. Але, для дітей, окрім веселих героїв, потрібні й патріотичні віршики про прапор, тризуб, свята. От я й стараюся бути потрібною малечі, пишу і такі вірші.

– **Що для вас є сенсом життя?**

– Ще ніхто з мудреців не сказав, що таке сенс життя. Може, сенс життя у тому, що ти живеш. Ми унікальні на цій землі, аби це добре усвідомлювали всі, то ми були б добрішими...

– **Яка ваша тріада життя?**

– Добро – Любов – Совість. У цей світ ми приходимо для любові. І не сумнівайтесь... Це любов до всього: батьків, коханої людини, природи, і до тієї маленької квіточки у лузі...

– **Яку пору року ви любите найбільше?**

– Я росла серед розкішної природи – от, здавалося б, вологі стежки, пробіжиш босоніж, а вони, виявляється, теплі. А як співали навесні солов'ї! Тому я всі пори року люблю. Скажімо, зима холодна, але яка ж красива. А осінь! Барвіста і неповторна. Так само й весна, коли квітнуть сади. А літо – це море, ні – океан польових квітів: волошок, ромашок, грициків...

– **Мабуть, у кожної людини є улюблене дерево. Яке ваше?**

– За гороскопом друїдів моє дерево – ялиця. Але я дуже люблю яблуню, особливо, коли квітне. Загалом я люблю всі дерева. Треба любити все. Так як і треба для організму: і кисле, і солодке, і гірке. Така філософія життя. Шкода, що багато людей стали егоїстичними і забувають, що слово "треба" важливіше за слово "хочу". "Дреба" – так казав замість слова "треба" мій маленький онук.

– **Пані Ганно, розкажіть про свою першу книжечку для дітей?**

– У 1983-му видавництво "Веселка" видало мою книжечку "Йшла синичка до кринички". Мені тоді було 42 роки. Як тільки-но перша вийшла, то я, звісно, захотіла і другу, і третю... А на сьогодні у мене ціла бібліотека під загальною назвою "Веселі Хтосики".

– **Абетки, загадки, швидкомовки, лічилки, побрехеньки... Це ж справжнє диво! Саме така література потрібна дітям. Розкажіть трохи про ці книги.**

– У мене вже 12 різнотематичних абеток. Скажу більше, у дитячих віршах, загадках, скоромовках я постійно відкриваю себе. Мою першу абетку "Алфавітні усмішки" поклав на музику Олександр Білаш. Для кожної з 33 літер я написала вірш, який складається з шести рядочків, і кожен із них починається з обраної літери.

– **Як вам вдається писати вірші для дітей не лише змістовні, а й напрочуд легкі?**

– Ви знаєте, критики кажуть, щоб писати вірші, треба знати ямби, хореї... Я не знаю, що це таке. Я розповідаю своїй маленькій читацькій аудиторії чимало цікавих життєвих історій за допомогою каламбурів, приказок, прислів'їв. І в дитини з'являється бажання схопити олівця й намалювати швиденько почуте. Уже перші поетичні рядки починаються так, щоб залучити дитину до цікавої гри. У процесі гри дітки значно краще засвоюють матеріал. Колись на Херсонщині зустрілася з логопедами, вони дуже дякували за вірші. Те, що, приміром, вчать школярі пів року, завдяки моїм віршам-швидкомовам вивчили за три тижні. Та й студенти філологічного факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова опановують майстерність, техніку мовлення, орфоепію, дикцію, закони логічного читання теж за допомогою моїх абеток.

– **Чому обираєте героями своїх дитячих віршів тих, а не інших звірів та людей?**

– У моїх віршах немає штучних героїв, неіснуючих у природі. Героїв стільки, що вже важко всіх перелічити. Та найбільше діткам подобається Черепаха Аха, Їжачок Дивачок, Ласий кіт Івашко та інші. Коли ж йдеться про дитину, то це звичайнісінькі діти, які не відзначаються рідкісними здібностями. Особливо, у грайливій формі висміюю лінощі. Загалом, якого б віку не був читач, я делікатно доводжу, що соромно бути ледарем. Наприклад, є у мене кумедна історія про білих ведмедів. А кумедна ця казка тим, що руда білка запросила ведмедів у Карпати – поласувати медом. А ми всі добре знаємо, що білі ведмеді вживають рибу. Тож із чудернацькими пригодами повернулися "біляві" назад на Північ.

– **Розкажіть трохи про свою доньку.**

– Моя донька – поетеса й художниця Оксана Чубачівна (справжнє прізвище Румеліді). Інколи ми вдаємося до творчої співпраці, наприклад, у 2001 року Оксана Чубачівна виконала ілюстрації до моєї книги "Теплий початок зими". Були й інші спільні роботи, які я вважаю дуже вдалимими.

– **У ваших віршах трапляються слова, вигадані Вами. Як вони приходять Вам на думку?**

– Ви питаєте, як вигадую слова. А вони від любові йдуть. Від думок про життя. А ще, від нашої прекрасної української мови. Звісно, як писав колись Шевченко: "І чужого навчайтесь, і свого не цурайтесь". Але творча людина знайде себе лише тоді, коли черпатиме з рідного життя.

– **Яку пораду Ви б дали дітям на подальше життя?**

– Мрійте, не впадайте у відчай – ми часто дуже легко опускаємо руки. А ще раджу своєму онукові Гордійчику (та й дорослим теж) – повісити над робочим місцем напис: "Найбільший мій ворог – лінощі". Тоді успіх вас неодмінно знайде.

"Зустрічаймось, вітаймося словом, Погляд в погляд, на руку рука, Ми приходим у світ для любові, Все, що інше, – неправда гірка". Ось така моя поетична всім порада.

Список використаної літератури

Твори письменниці

- Чубач, Г. Алфавітні усмішки для малят / Г. Чубач. – Харків: Ранок; Веста, 2002. – 64 с.
- Чубач, Г. Біла казка / Г.Чубач. – Київ: ВД АРТЕк, 2018. –17 с.: іл.
- Чубач, Г. Веселі стосики : вірші / Г. Чубач. – Харків: ВД ШКОЛА, 2011. – 80 с. іл. – (Шедеври української дитячої поезії).
- Чубач, Г. Весела книжечка : Абетка, скоромовки, лічилки, загадки, побрехеньки / Г. Чубач. – Донецьк: Сталкер, 2006. – 63 с.
- Чубач, Г. Дзвінка ріка : Лірика / Г.Чубач. – Київ. – ВД «Academa», 2000. – 224с. : іл.
- Чубач, Г. Жартівливі віршики / Г.Чубач. – Донецьк: Сталкер, 2003. – 11 с.: іл.
- Чубач, Г. Живі літери : абетки, лічилки та різні навчалки / Г. Чубач. – Харків: ВД ШКОЛА, 2016. – 96 с.: іл.
- Чубач, Г. Жук малий і волохатий : Вірші та казка / Г. Чубач. – К : Веселка, 1991. – 32 с.
- Чубач, Г. Йшла синичка до кринички : Вірші / Г. Чубач . – К : Веселка,1983. – 16 с : іл.
- Чубач, Г. Радість висоти : поезії / Г. Чубач. – Київ: Пульсари, 2012. – 208 с.
- Чубач, Г. Смачна абетка / Г. Чубач. – Харків: Сталкер, 2000 – 14 с.
- Чубач, Г. Срібна шибка / Г.Чубач. – Київ: Молодь, 1981. – 12 с.
- Чубач, Г. Українчики ідуть! : вірші / Г. Чубач. – Тернополь : Навчальна книга-Богдан,2015. – 120 с.: іл. – (Українські письменники – дітям).
- Чубач, Г. Черепаха-аха... : Казка – ехо / Г. Чубач. – Харків: Ранок, 2002. – 10 с.: іл.
- Чубач, Г. Ще не вмію, а вже мрію! Моя майбутня професія: дошколарик дітям до 2-х років / Г. Чубач. – Харків: ШКОЛА, 2015. –10 с. : іл. – (Малятко-розумлятко).

Література про життя та творчість

- Осадчук, П. Батькова скрипка / П. Осадчук // Дванадцять місяців. 1991. – Київ., 1990. – С. 20.
- Ганна Чубач // Віщий гомін: Українська поезія II пол. XX століття. – К. : Грамота, 2003. – С. 353- 354.
- Загревська, С. Ганна Чубач: журавка з подільського жита / С. Загревська // Сучасна українська дитяча література крізь призму націонал-патріотичного виховання підростаючого покоління. – Харків, 2017. – С. 108-111.
- Шлапаченко, Д. Бійтеся байдужості : [інтерв'ю з поетесою Ганною Чубач] / Д. Шлапаченко // Зірка. –1989. – 4 березня. – С. 2.

Федоренко, Н. Журавка з подільського жита / Н. Федоренко // Дошкільне виховання. – 1992. – № 2-3. – С.19.

Антонюк, Є. Лірика Ганни Чубач : [Матеріал до уроку літературного краєзнавства] / Є. Антонюк, В. Снітко // Дивослово. – 1995. – №7. – С. 43-46.

Мовчун, А. Земна і небесна лірика Подільської журавки / А. Мовчун // Початкова школа. – 2011. – № 1. – С. 41-42.

Бакуменко, О. Радість висоти Ганни Чубач / О. Бакуменко // Літературна Україна. – 2016. – № 3. – 23 січня. – С. 12.

Голота, Л. Ганна Чубач: «Усе на світі починається з краси!» / Л. Голота // Слово просвіти. – 2016. – №47. – 24– 30 листопада. – С.12.

Капустянська, Н. Ганна Чубач: Культивують бездуховність – так легше керувати: [інтерв'ю з українською поетесою] / Н. Капустянська // Україна молода. – 2017. – № 3. – 12 січня – С.12.

Наєнко, М. "Спочатку треба відродити душі": [Про українську поетесу Ганну Чубач] / М. Наєнко // Слово Просвіти. – 2019. – № 9. – 28 лютого – 6 березня . – С.12.

Кучерява, З. Живи собі просто щодень і щомить... / З. Кучерява // Українська літературна газета. – 2021. – № 1. – С. 6.

Бакуменко, О. Реліктові дерева Ганни Чубач / О. Бакуменко // Літературна Україна. –2021. – № 1-2. – С. 11.

Електронні ресурси

"Золота поетеса України" (Літературне знайомство до 80-річчя від дня народження Ганни Чубач) Режим доступу : <http://kslibrary.org.ua/523-zolota-poetesa-ukrayini-literaturne-znayomstvo-do-80-rchchya-vd-dnya-narodzhennya-ganni-chubach.html>

Чубач Ганна Танасівна. Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D1%83%D0%B1%D0%B0%D1%87_%D0%93%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D0%B0_%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0

Ганна Чубач. Українські пісні.

Режим доступу: <https://www.pisni.org.ua/persons/1220.html>

Українська поетеса Ганна Чубач

Режим доступу: <https://familytimes.com.ua/suspilstvo/ukrainska-poetesa-ganna-chubach>

Ганна Чубач "Мавпа мавпі говорила" Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=jNIIAx4CLPw>

Любов Голота і Ганна Чубач на радіо "Культура". Режим доступу:

https://www.youtube.com/watch?v=p67xtquwiYs&ab_channel=%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE

%D0%A1%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BB%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%9A
%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE

Комунальний заклад "Запорізька обласна
бібліотека для дітей "Юний читач"
Запорізької обласної ради

69006
м. Запоріжжя,
вул. В. Лобановського, 14

Телефони: (061) 236-85-62
236-85-63
236-86-27
236-86-49
Факс: (061) 236-85-62

Електронна пошта: zobd@ukr.net
Сайт: www.zobd.zp.ua